بررسی سند مالی شهرداری برای سال ۱۴۰۲

از ادعای نفروختن تراکم تا افزایش تراکم فروشی در بودجه

عکس: بهنام صادقی، پانا

قطار پیشـــرفت در مدیریت شهری دوره ششم حالا به ایستگاه دومین بودجه خود رسیده است؛ بودجه‌ای که زاکانی پیام آن را پیامی فراتر از سطح شهر تهران و در افق کشـــور دانست و در صحن شورا گفت: لایحه بودجه ســـال آتی این است که هرچه دیگران تلاش کنند که مانع چرخش چرخ کشور شده و ایران را از پیشـــرفت و سازندگی و حرکت به سمت قله‌های افتخار باز دارند، راه به جایی نخواهند برد. او البته تفاوت شهرداری را محدود به این پیام ندانســـت و ضمن تأکید بر تفاوت‌های بودجه سال ۱۴۰۲ شهرداری تهران گفت: شورای شهر ششم نشان داد که اراده بر اصلاح، پیشرفت و خدمتگزاری دارد؛ لذا بودجه‌ای تقدیم می‌کنیم که ویژگی‌های آن با بودجه قبل تفاوت‌های جدی دارد.

تغییر سلیقه‌ای در فرم

بهروز شیخ‌رودی؛ معاون محاسبات و پایش عملکرد شورای پنجم در پاسخ «شرق» به تفاوت‌های بودجه ســـال ۱۴۰۲ گفت: این بودجـــه واقعا بودجه متفاوت و متمایزی اســـت و همان‌طورکه گفته‌اند نه فقط با بودجه‌های قبل تفـــاوت دارد، بلکه از حیث فرم و محتوا با اســـتانداردهای ارائه بودجه و ضوابط اجرائی که در دستورالعمل طرز تهیه، تدوین، اجرا و تفریغ بودجه شـــهرداری‌ها برای ارائه بودجه شـــهرداری توســـط وزارت کشور برشمرده شده نیز تفاوت‌های ماهوی و محتوایی غیرقابل‌انکاری دارد. این تفاوت از حیث فرم را در فرم ارائه بودجه می‌توان دید و اولین تغییر عدول از استاندارد طبقه‌بندی هزینه‌های عمومی دولت GFS و فرم‌های مصوب وزارت کشـــور برای ارائه بودجه شهرداری‌هاست. متأسفانه گروهی می‌خواهند راه طی‌شده رو به جلو در تطبیق بودجه شـــهرداری با استانداردهای بودجه را که در سال‌های دوره چهارم و پنجم طی شـــده، به عقب بازگردند و با ارائه این بودجه گام اول بازگشـــت به عقب را برداشته‌اند. تا پیش از ســـال ۱۳۹۳ بودجه شهرداری تهران با طبقه‌بندی سلیقه‌ای مشابه آنچه در لایحه بودجه ۱۴۰۲ مشاهده می‌کنیم، ارائه می‌شده است و طبقه‌بندی‌هایی مثل مستمر و غیرمســـتمر، نگهداشت شهر و... ریشـــه در آن تجربه مغایر با استانداردهای بودجه دارد. اما از ســـال ۱۳۹۳ تا ۱۴۰۰ در ســـال‌های دوره چهارم و پنجم تلاش شد تا بودجه شـــهرداری به اســـتانداردهای GFS نزدیک شـــود که در این مدت حقوق و دستمزدها برای محاسبه هزینه‌های واقعی و قیمت تمام‌شده خدمات و مأموریت‌های شهرداری در اعتبارات همان مأموریت لحاظ شـــد و در بودجه ســـال ۱۴۰۰ ارقام ناشی از منابع و مصارف تبصره‌ها در جداول بودجه منعکس شـــد اما در دوره ششـــم ابتدا در بودجه سال ۱۴۰۱ ارقام منابع و مصارف تبصره‌ها را در جداول بودجه منعکس نکردند و حالا با تغییر سلیقه‌ای فرم ارائه بودجه و نقض استانداردهای GFS و بی‌توجهی به الزامات دستورالعمل طرز تهیه، تدوین، اجرا و تفریغ بودجه شهرداری‌ها ادعای شفافیت بودجه را مطرح می‌کنند.

مجوزهای فرابودجه‌ای در میان تبصره‌ها

معاون محاســـبات و پایش عملکرد شـــورای پنجم با اشاره به تفاوت محتوایی این بودجه گفت: مهم‌تر از فرم ارائه بودجه، محتوای تبصره‌های آن اســـت. در این بودجه به‌جـــای آنکه تبصره‌ها توضیح و تبیین شـــرایط مصارف بودجه را به انجام برســـانند، شـــاهد طرح موضوعات غیربودجه‌ای، با ضریب احتمال تحقق نامشـــخص و صدور مجوز برای دارای الزامات و ترتیبات قانونی معینی هســـتیم که نشانه‌های جدی برای اراده شهرداری در استفاده‌های ناصحیح و فرابودجه‌ای از تبصره‌ها هستند. مطابق بند ۲-۸-۲ دســـتورالعمل طرز تهیه، تدوین، اجرا و تفریغ بودجه شهرداری‌ها تبصره‌هایی که مبنی بر اجازه شـــهرداری برای فعالیت‌های مشـــخصی باشد، باید پیش‌بینی منابع مرتبط با فعالیت‌های درج‌شـــده در تباصر بودجه به صورت روشـــن و صریح در قالب جداول بودجه ارائه شود و ارائه تبصره‌ها بدون پیش‌بینی منابع و لحاظ‌کردن ردیف‌های اعتباری مشخص ممنوع شده است، اما برخلاف نص صریح دستورالعمل ما شاهد آن هستیم که در تبصره ۲۰ لایحه بودجه پیشنهادی شهرداری مصارف فراتر از سقف منابع بودجه پیش‌بینی شده است تا در صورت تحقق مازاد منابع شهرداری رقمی نزدیک به ۳۱ هزار میلیارد تومان بتواند برای ۱۶ پروژه هزینه کند.

شیخ‌رودی در ادامه گفت: علاوه بر این بر اساس بند ۸ تبصره یک شهرداری خود را می‌خواهد موظف کند تا املاک دارای بهره‌برداری اداری در شرایط فعلی در پهنه‌های S , M , R را شناسایی و تثبیت کند. این یعنی گرفتن مجوز تثبیت و تغییر کاربری و کاربرد شـــهرداری از شـــورای ششـــم در چارچوب مصوبه بودجه که اساسا یک مصوبه مالی اســـت و طرح موضوعاتی این‌چنینی فراتر از کارکرد بودجه سالانه بوده و فرابودجه‌ای محســـوب می‌شـــوند؛ چراکه با این مجوز شـــهرداری برای تأمین مالی یک سال خود عارضه‌هایی بر تن شهر ایجاد می‌کند که هزینه‌اش را نه فقط برای یک سال بلکه برای ســـال‌های متمادی شهروندان و شهر خواهند داد. البته مجوزها و احکام فرابودجه‌ای مطرح‌شـــده در لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ شـــهرداری محدود به این مورد نبوده و موارد متعددی است که مهم‌ترین آن همین حکم است و باید دید آقای چمران با تجربه ۲۰ بودجه‌ای که در دوره حضورشـــان در شورا برای شهرداری بسته‌اند، در بیست‌ویکمین بودجه‌ای که امسال خواهند، بست تن به این احکام خواهند داد یا خیر؟!

شیخ‌رودی در ادامه افزود: در تداوم اجازه‌های فرابودجه‌ای شاهد آن هستیم زاکانی که منتقد بدهی‌سازی‌های مدیران شـــهری پیشین است و با گوشه و کنایه به آن اشاره می‌کند، خود در بند ۵ تبصره ۳ بودجه سال ۱۴۰۲ می‌خواهد از شورا حکم بدهی‌سازی فراتر از ارقام مندرج در جداول بودجه را بگیرد. آن‌طورکه در لایحه بودجه پیشـــنهادی شـــهرداری آمده است در صورت تصویب شورا شـــهرداری تهران اجازه دارد تا دوبرابر بازپرداخت تســـهیلات و بدهی‌های خود به بانک‌ها تســـهیلات جدید بگیرد، این یعنی شهرداری می‌تواند بدون اینکه میزان، مدت، سود و نحوه بازپرداخت تسهیلات مشخص باشد، در صورت پرداخت شش‌هزار و ۴۴۷ میلیارد تومان بازپرداخت وام پیش‌بینی‌شده در جـــداول بودجه تا ســـقف ۱۲ هزار میلیارد تومان بدهی جدید ایجـــاد کند. البته این بدهی‌ســـازی در گذشته هم سابقه دارد و بر اســـاس گزارش تفریغ بودجه سال ۱۳۹۵ شـــهرداری تهران که از قضا هم‌زمان با ریاســـت چمران بر شـــورای چهارم بوده است ما شـــاهد آن هســـتیم که باوجود تحقق کامل منابع بودجه در سال ۱۳۹۵ شهرداری بالغ بر پنج‌هزار و ۵۶ میلیارد تومان هم وام و تســـهیلات اخذ کرده اســـت و خب حالا دوباره با همان فرمان می‌خواهند بدهی جدید بســـازند و احتمالا در پایان دوره بگویند این بدهی‌ها از دوره پنجم به ما ارث رسیده بود. اینکه شهرداری در دل تبصره بودجه از شورای شهر مجوز ایجاد بدهی فراتر از جداول بودجه را بگیرد، فارغ از اینکه شهرداری بدهی دارد یا نه با اصل اختیارات شورا در تعارض است و شورا اختیار خود در تصویب اســـتقراض‌های شهرداری را با تصویب بند ۵ تبصره ۳ به زاکانی تفویض خواهد کرد و نمی‌تواند بعدا در برابر مسئولیت بدهی ناشی از این تفویض اختیار شانه خالی کند.

دست کوتاه مردم از اطلاعات عملکردی بودجه

این کارشـــناس مالیه و اقتصاد شهری با اشـــاره به اینکه بودجه شهرداری از سوی مردم تأمین می‌شـــود و مردم براساس قانون نسبت به آن نامحرم نیستند، گفت: مردم هر شـــهر با پرداخت عوارض و بهای خدمات به شـــهرداری منابع بودجه شهرداری را تأمین می‌کنند و بر اســـاس تصریح قانون‌گذار در ماده ۷۱ قانون شهرداری‌ها و بندهای ۱۰ و ۳۰ و ۳۱ قانون شـــوراها مردم نسبت به مالیه شهری نامحرم نیستند و برای اطلاع مردم و شـــهروندان باید صورت جامعی از درآمد و هزینه شهرداری در مقاطع ماهانه و شـــش‌ماهه منتشر شود و در دسترس عموم قرار گیرد، از طرفی با به‌رسمیت‌شناختن دسترسی شهروندان به تفریغ بودجه و گزارش‌های حسابرسی حسابرس منتخب شورا در قانون هیچ چیز پنهانی نباید از چشـــم مردم و شـــهروندان وجود داشـــته باشد. اما باوجود ادعای شفافیت‌های مدیریت شهری دوره ششم شاهد آن هستیم که پیش‌تر در بودجه ۱۴۰۱ و حالا در بند ۳ تبصره ۶ لایحه بودجه ۱۴۰۲ مدیریت شـــهری دست مردم را از اطلاعات کمک‌های پرداختی از بودجه شـــهرداری به اشخاص حقیقی و حقوقی کوتاه کرده و شـــهرداری مکلف شده اســـت تا اطلاعات کمک‌های پرداخت‌شده را هر ســـه ماه به شورای شهر تهران اطلاع دهد، حال اینکه در دوره پنجم شهرداری مکلف به انتشار ماهانه این کمک‌ها در ســـامانه شفافیت بود اما حالا مردم نامحرم هستند و نباید بدانند که کمک‌های انجام‌شده از بودجه شهرداری به دست چه کسانی می‌رسد! البته شورای ششـــم با حذف بند ۲ تبصره گزارشگری بودجه مصوب شورای پنجم که بر اساس آن «شـــهرداری می‌بایست نسبت به راه‌اندازی ســـامانه الکترونیکی گزارش عملکرد احکام بودجه اقدام و عملکرد تبصره‌ها و جداول را از حیث منابع، مصارف و تأثیرات عملکردی آن همراه با مصوبات کمیته تخصیص و ســـایر مستندات مربوط در ارتباط با ســـامانه‌های دیگر در چارچوب این سامانه در دسترس شهروندان قرار داده و نسبت به به‌روزرسانی آن در بازه زمانی هر ۱۵ روز یک بار اقدام نماید» دست مردم را از اطلاعات بودجه‌ای کوتاه کرده بود و حالا این دست کوتاه‌تر می‌شود.

بازارسازی یا رقابت

این کارشناس مالیه و اقتصاد شهری با اشاره به بودجه ۷۸هزار و ۴۷۵ میلیارد تومانی شهرداری تهران برای سال آینده گفت: تصویب این بودجه فارغ از سقف‌های دوم و سوم آن یعنی اینکه شهرداری تهران باید در سال ۱۴۰۲ در طول سال یک جریان تحصیل منابع روزانه به انـــدازه ۲۱۵ میلیارد تومانی فراهم کنـــد و در برش‌های ماهانه زمینه تحصیل شـــش‌هزار و ۵۳۹ میلیارد تومان را فراهم کند. اینکه تحصیل این منابع و کارســـازی آن برای هزینه بدون محرک‌های مالی امکان‌پذیر است یا خیر یک مسئله است و مسئله دیگر جذابیت ورود به بازار ساخت‌وساز با مجوزهای تحت مدیریت انحصاری شهرداری برای فعالان بازار است. باید دید واقعیت‌های بازار چگونه رقم می‌خورد و شهرداری می‌تواند برای اختیاراتش در بازار ساخت‌وســـاز با محرک‌های پرداخت نقدی و... بازارسازی کند یا مغلوب جذابیت بازارهای دیگر خواهد شد.

تحقق‌پذیرکردن بودجه به چه قیمتی؟

بهروز شـــیخ‌رودی در پاسخ به میزان تحقق‌پذیری بودجه سال ۱۴۰۲ شهرداری تهران گفت: طرح موضوع و مسئله تحقق‌پذیری زمانی معنا می‌یابد که اراده حاکم بر مدیریت شهری به منافع عمومی و قانون پایبند باشند؛ یعنی شورای شهر به سیاست‌گذاری صحیح پایبند باشد و مدیریت شهری هم پایبند به قانون باشد؛ اما در مواجهه با مدیریت شهری دوره ششم ظاهرا ما با هیچ مانعی برای تحقق‌پذیرکردن بودجه در بعد سیاست‌گذاری و اجرا مواجه نیستیم؛ چراکه شاهد بودیم برای تحقق‌پذیرکردن بودجه سال ۱۴۰۱ شورای ششم به لایحه تخفیف تا ۴۰ درصد شهرداری پاسخ مثبت داد و آن را تصویب کرد. وقتی برای تحقق‌پذیرکردن بودجه تن بـــه تصویب تخفیفی می‌دهند که در طول تاریخ بلدیه تهران بی‌ســـابقه است و شهرداری در چارچوب مصوبه شورا برای عوارض صدور پروانه و عوارض ناشـــی از نظارت فنی یعنی تخلفات، تثبیت و... این تخفیف را اعمال می‌کند، ما با اراده‌ای مواجه هســـتیم که از محرک مشوق پرداخت برای پرکردن خزانه شهرداری اســـتفاده می‌کند، بدون اینکه به اثرات این تخفیف از حیث عدم‌النفع شهروندان، شهر و شهرداری توجه کند و بعد هم با افتخار می‌آیند و می‌گویند توانسته‌ایم و از تحقق‌پذیری بی‌سابقه بودجه در تاریخ بلدیه می‌گویند، بدون اینکه بگویند با چه تخفیف بی‌سابقه‌ای توانسته‌اند این بودجه را تحقق‌پذیر کنند! البته در هنگام افتخار به این تدابیر و سخن‌گفتن از اینکه برای گره‌گشایی از کار مردم این تخفیف را اعمال کرده‌اند، از خودشان نمی‌پرسند که خوب اگر تخفیف‌دادن به منزله توانستن است و گره کار مردم در شهرداری با تخفیف باز می‌شـــود، چرا در دوره شـــهرداری آقایان احمدی‌نژاد و قالیباف خبری از این تخفیف بی‌سابقه نبوده است؟! آیا تخفیف‌دادن عرضه و غیرت مدیریتی می‌خواهد یا هیچ مرزی برای تحقق بودجه قائل‌نشـــدن است؟ البته در بودجه پیشـــنهادی امسال با مجوزهای فرابودجه‌ای که برای تثبیت و تغییر کاربری، ایجاد بدهی و... پیش‌بینی شده است، ظاهرا تدوین‌کنندگان بودجه پیش‌فرض خود را برای تحقق‌پذیرکردن بودجه به هر قیمتی قرار داده‌اند و در این شـــرایط به‌جای پرسش از تحقق‌پذیری بودجه باید پرسید که تحقق این بودجه چه هزینه‌هایی را بر شهر و شهروندان تحمیل خواهد کرد.

شیخ‌رودی در ادامه افزود: براساس ماده ۱۴ فصل سوم دستورالعمل اجرائی عناوین عوارض و بهای خدمات و ترتیبات وصول آن که آذرماه امســـال از سوی وزیر کشور ابلاغ شـــده اســـت، قوانین و مقررات مربوط به اعطای تخفیف یا معافیت از پرداخت عوارض یا وجوه به شـــهرداری‌ها و دهیاری‌ها ملغی شـــده است و باید دید مدیریت شهری دوره ششم تهران در این موضوع هم خود را مستثنا از اجرای ابلاغیه‌های قانونی وزارت کشور می‌داند یا خیر؟

بیش‌وکم‌نوشتن‌های بودجه

این کارشـــناس مالیه و اقتصاد شهری با اشاره به اینکه در کنار بیش‌برآوردهای ناشی از خوش‌بینی و اتکا به مرزشـــکنی برای تحقق بودجه شاهد کم‌برآوردی‌های ناشیانه‌ای نیز در لایحه بودجه شـــهرداری هستیم که معلوم نیست نتیجه بی‌دقتی تدوین‌کنندگان بودجه اســـت یا این کم‌برآوردی‌ها با نیت خاصی رخ داده است. برای نمونه درحالی‌که رقم عوارض موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده در بودجه ســـال ۱۴۰۱ شهرداری برابر با ۱۵هـــزارو ۶۷۰ میلیارد تومان اســـت، این رقم در لایحه بودجه ســـال ۱۴۰۲ با کاهش ۲.۷درصـــدی به رقم ۱۵هزارو ۲۵۴ میلیارد تومان رســـیده اســـت. همچنین درآمد برج میلاد از ۷۰ میلیارد تومان به ۵۰ میلیارد تومان کاهش یافته اســـت و برای عوارض تأمین پارکینگ در لایحه بودجه رقم صفر درج شده است، حال آنکه در بودجه ۱۴۰۱ رقم منابع پیش‌بینی‌شـــده از محل عوارض تأمین پارکینگ برابر با ۸۲۱ میلیارد تومان بوده اســـت. البته در برابر این کم‌برآوردی‌ها در بیش از ۲۰ کد درآمدی شـــاهد میزان رشد بیش از ۶۰ درصد هستیم.

ضابطه‌فروشی در شهر

معاون محاســـبات و پایش عملکرد شورای پنجم با اشـــاره به اینکه منابع حاصل از جرایم کمیسیون ماده ۱۰۰، تغییر کاربری، تأمین پارکینگ، قطع درختان و... در حکم منابع ناشـــی از ضابطه‌فروشی در شهر هستند، گفت: در بودجه پیشنهادی شهرداری شاهد آن هستیم که رقم منابع حاصل از ضابطه‌فروشی برای سال ۱۴۰۲ به رقمی بالغ بر ۲۸هزارو ۶۶۰ میلیارد تومان رســـیده است. رشد ۱۱۰ درصدی منابع حاصل از ضابطه‌فروشی برای ســـال ۱۴۰۲ درحالی اتفاق می‌افتد که بیشترین حجم منابع قابل تحصیل برای شهرداری از محـــل تغییـــر کاربری و تغییر کاربرد رخ داده اســـت و رقم هفت‌هـــزارو ۶۳۹ میلیارد تومانی ســـال ۱۴۰۱ برای سال آینده با رشـــد ۹هزارو ۷۴۷ میلیارد تومانی به رقم ۱۷هزارو ۳۸۷ میلیارد تومانی رسیده است. البته این رشد متأثر از پیش‌بینی مجوز شهرداری برای شناســـایی و اقدام برای تثبیت و تغییر کاربری املاک دارای بهره‌برداری اداری در شرایط فعلی براســـاس بند ۸ تبصره یک بودجه رخ داده است و طبیعتا شهرداری تحصیل این منابع را با اراده معطوف به ضابطه‌فروشی تحصیل خواهد کرد. البته با لحاظ رقم واقعی که از محل عوارض تأمین پارکینگ تأمین خواهد شـــد و فعلا برای ســـال ۱۴۰۲ در لایحه بودجه صفر پیش‌بینی شـــده است، رقم ضابطه‌فروشی در شـــهر را می‌توان بالغ بر ۳۰ هزار میلیارد دانست.

رونق مازاد تراکم

این کارشـــناس مالیه و اقتصاد شـــهری با اشـــاره به اینکه مطابق بند ۲-۷ بخش ۷ ضوابط طرح تفصیلی شـــهر تهران که تراکم پایه مالی را برای همه پهنه‌های استفاده از اراضی شـــهری معادل ۱۲۰ درصد وسعت ملک طبق سند مالکیت دانسته است و مازاد بر آن را در حد تراکم مجاز ساختمانی براساس طرح تفصیلی اصطلاحا مازاد تراکم مجاز می‌نامند که بیشـــترین میزان این نوع از تراکم بـــا رقم ۷۵۰ درصد به اراضی با پهنه s121 یعنی محورهای ویژه بلندمرتبه‌ســـازی تعلق دارد و اضافه بر ایـــن تراکم را مازاد تراکم غیرمنطبق بر طرح تفصیلی تشـــکیل می‌دهد و در نظام مالی و بودجه شـــهرداری برای عرضه مـــازاد تراکم مجاز و مازاد تراکم غیرمنطبق بر طـــرح تفصیلی یک کد بودجه‌ای پیش‌بینی شـــده اســـت و منابع حاصل از مازاد تراکم اعم از مجـــاز و غیرمجاز در ردیف اعتباری عوارض بر پروانه ساختمانی مازاد بر تراکم پایه ثبت می‌شود، گفت: اول می‌آیند و می‌گویند یک ســـانتی‌متر تراکم نفروخته‌اند و بعدتر می‌گویند حتی یک میلی‌متر تراکم نفروخته‌اند؛ اما در لایحه بودجه‌ای که شهردار تهران به شورا ارائه کرده است، شاهد رشد ۶۰درصدی منابع پیش‌بینی‌شـــده از محل عوارض مازاد تراکم برای ســـال ۱۴۰۲ هستیم. اینکه رقم منابع حاصل از عوارض مازاد تراکم از رقم ۹هزارو ۲۲۷ میلیارد تومان در سال ۱۴۰۱ به رقم ۱۴هزارو ۷۵۵ میلیارد تومان برای سال ۱۴۰۲ رسیده است، اظهر من الشمس است و نمی‌توان آن را انکار کرد. پیش‌بینی این رقم یعنی رونق‌بخشیدن به عرضه مازاد تراکم حالا اینکه این مازاد تراکم براســـاس طرح تفصیلی مجاز است یا براساس مصوبه موردی کمیســـیون ماده ۵ مجاز دانسته می‌شود یا اینکه ناشی از اعمال اراده مدیریتی و مازاد تراکم غیرمجاز اســـت، شفاف نیست؛ اما هرچه هســـت، گواه و برهان محکمی بر تراکم‌فروشی است.

شـــیخ‌رودی در ادامه با اشاره به میزان رشد رقم عوارض زیربنا گفت: می‌گویند تراکم نمی‌فروشند؛ اما در لایحه بودجه میزان عوارض پروانه‌های ساختمانی در حد تراکم پایه (زیربنا) را تنها ۱۵ درصد افزایش داده‌اند و به رقم هزارو ۲۰۹ میلیارد تومان رســـانده‌اند و در مقابل عوارض مـــازاد تراکم را ۶۰ درصد افزایش داده‌اند؛ یعنی درحالی‌که عوارض صدور پروانه مســـکونی یک واحد رشـــد کرده است، در برابر هر یک واحد افزایش صدور پروانه ما شاهد چهار واحد واگذاری تراکم هستیم. این در حالی است که اگر می‌خواستند در حد مجـــاز طرح تفصیلی یعنی همان میانگین رایج در شـــهر تهران عمل می‌کردند، میزان رشد پیش‌بینی‌شده برای مازاد تراکم باید کمتر از این رقم می‌بود؛ اما خوب برخلاف اظهارنظرهایی که تلاشی هستند تا حقیقت را دستکاری کنند، اعداد واقعیت‌ها را عیان و آشکار می‌کنند.

فروش یا مولدسازی دارایی‌ها

معاون محاســـبات و پایش عملکرد شـــورای پنجم با اشاره به اظهارنظرهای مدیران شـــهری دوره ششـــم درباره مولدسازی دارایی‌های شـــهرداری گفت: هرچند صحبت از مولدســـازی دارایی‌های شـــهرداری بسیار اســـت؛ اما در لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ اثری از این حرف‌ها دیده نمی‌شود و همچنان فروش دارایی‌های شهرداری مهم‌ترین شیوه برای مولدسازی دارایی‌ها به شمار می‌رود. در لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ منابع حاصل از فروش دارایی‌های شهرداری با ۱۲۷ درصد رشد به رقم ۹هزارو ۵۸۱ میلیارد تومان رسیده است و شهرداری می‌خواهد ســـه‌هزارو ۱۱۴ میلیارد تومان از این مبلغ را از محل فروش سهم خود در پروژه‌های سرمایه‌گذاری تأمین کند. از سوی دیگر در چارچوب تبصره ۱۹ بودجه شاهد آن هستیم که لیستی شامل ۴۱ فرصت سرمایه‌گذاری ذکر شده است که در بسیاری از آنها ابعاد و حجم ریالی که برای ســـرمایه‌گذاری باید تأمین شـــود یا اینکه این فرصت دارای امکان‌ســـنجی فنی، اقتصادی است یا خیر، ذکر نشده است. درواقع شهرداری این تبصره را که از دوره پنجم به یادگار مانده با تکرار متن و اطلاعات ناقص حفظ کرده است. این در حالی است که بودجه سرمایه‌گذاری باید مشتمل بر منابع ناشی از جذب مشارکت و ســـرمایه‌گذاری، واگذاری پروژه‌های نیمه‌تمام و آماده بهره‌برداری، اماکن و تأسیســـات شهری، مولدسازی دارایی‌ها و... باشد.

شهر برمدار فرهنگ

معاون محاسبات و پایش عملکرد شورای پنجم با بیان اینکه رشد ۵۶درصدی بودجه متناســـب با اولویت‌های مدیریت شهری در بین مأموریت‌های شش‌گانه شهرداری توزیع شده است، گفت: در نگاه تدوین‌کنندگان بودجه اعتبارات مأموریت اجتماعی و فرهنگی در صدر اولویت‌ها قرار داشته است و ما شاهد آن هستیم که اعتبارات مأموریت اجتماعی و فرهنگی با ۱۱۰ درصد رشد نسبت به سال جاری از رقم چهارهزارو ۳۳۴ میلیارد تومان به رقم ۹هزارو ۱۰۳ میلیارد تومان رســـیده اســـت و این سطح از علاقه مدیران شهری در توجه به اعتبارات مأموریت اجتماعی و فرهنگی در سطح هیچ‌یک از مأموریت‌های دیگر مشـــاهده نمی‌شـــود، اینکه این توجه به حوزه فرهنگی و اجتماعی مطالبه شـــهروندان تهرانی است یا اولویت شورای شهر یا پسندها و علایق مدیران شهری محل پرسش جدی اســـت و خوب است تدوین‌کنندگان بودجه به مردم تهران به‌عنوان صاحبان اصلی شهر توضیح دهند که این اعتبارات به چه علت افزایش پیدا کرده و صرف چه چیزی خواهد شد.

شـــیخ‌رودی در ادامـــه افزود: پس از مأموریت اجتماعی و فرهنگی ما شـــاهد رشـــد ۸۰درصدی اعتبارات مأموریت ایمنی و مدیریت بحران هستیم که با توجه به مخاطرات طبیعی که شهر تهران را تهدید می‌کند، توجه به اعتبارات این مأموریت طبیعی و منطقی است.

حمل‌ونقل و ترافیک در اولویت نیست

شیخ‌رودی بااشاره به اینکه تهران از آلودگی هوا و ترافیک رنج می‌برد و این مشکلات بر هیچ‌کس پوشـــیده نیست، گفت: در بین مأموریت‌های شش‌گانه شهرداری تهران رشد اعتبـــارات مأموریت حمل‌ونقل و ترافیک از کمترین میزان نســـبت به ســـایر مأموریت‌ها برخوردار بوده است و برای سال ۱۴۰۲ اعتبارات حوزه مأموریت حمل‌ونقل و ترافیک با ۴۰ درصد رشد به رقم ۲۵ هزار و ۵۵۳ میلیارد تومان در جداول بودجه رسیده است که این موضوع حکایت از آن دارد که حمل‌ونقل و ترافیک اولویت تدوین‌کنندگان بودجه نبوده اســـت. اینکه بیایند آسمان ریســـمان ببافند و ارقام تبصره‌ها را که نه منابعش مشخص اســـت و نه میزان تحقق‌پذیری‌اش مشخص است را با ارقام جداول بودجه جمع ببندند و بگویند که نه به فکر حمل‌ونقل و ترافیک بودیم، بیش از آنکه ناراستی و عدم صداقت با مردم باشـــد، توهین به شعور مخاطب اســـت؛ زیرا همه می‌دانند که آنچه مهم است جداول بودجه اســـت و اگر چیزی در جداول بودجه منعکس شد، در اولویت تخصیص منابع و هزینه قرار دارد، نه آنچه در تبصره‌ها برای جمع‌بستن‌های خیالی ذکر می‌شود.

جهت بودجه به سمت اداره شهرداری

این کارشناس مالیه و اقتصاد شهری با اشاره به اینکه ماهیت اعتبارات بودجه نمایانگر جهت‌گیری مصارف بودجه هستند، گفت: در لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ بالابودن هزینه‌های اجتناب‌ناپذیر شـــهرداری سبب شده اســـت تا مصارف اداره شهرداری با کسب سهم ۳۴ درصد از کل هزینه‌ها صدرنشـــین جهت‌گیری بودجه باشـــد و مصارف اداره شهرداری با رقمی نزدیک به ۲۷ هزار میلیارد تومان بر مصارف نگهداشـــت شـــهر و نیز توسعه شهر غلبه پیدا کند. در لایحه پیشـــنهادی مجموع مصارف نگهداشت شهر اعم از هزینه‌ای و تملک دارایی ســـرمایه‌ای بالغ بر ۲۱ هزار میلیارد تومان برآورد شـــده است که این رقم از اعتبار پیش‌بینی‌شده برای مصارف توسعه شـــهر یعنی طرح‌ها و پروژه‌های عمرانی که بالغ بر۱۷ هزار و ۴۲۶ میلیارد تومان برآورده شده بیشتر است. با توجه به آنچه در جداول لایحه بودجه منعکس شده است، در سال ۱۴۰۲ تأمین مصارف اداره و مدیریت شهرداری بر توســـعه شهر و نگهداشت شـــهر غلبه دارد، غلبه‌ای که معلول اشتغال به کار حجم زیادی از کارکنان و کارگران در شهرداری و تخصیص هزینه به فرایندها و نه نتیجه نهایی در نظام بودجه‌ریزی شهرداری تهران است.

حذف تبصره دسترس‌پذیری شهر

بهروز شـــیخ‌رودی با اشـــاره به لزوم توجه به دســـترس‌پذیری شـــهر برای معلولان و ســـالمندان گفت: برای مناسب‌ســـازی اماکن و فضاهای شـــهری در بودجه سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۰ در دوره پنجم تبصره‌ای پیش‌بینی و به تصویب شـــورای پنجم رســـید که بر اســـاس آن شـــهرداری تهران تا سقف ۱۵ درصد از ســـرجمع اعتبارات برخی ردیف‌ها را برای دســـترس‌پذیر کردن زیرســـاخت‌های عمومی شـــهر هزینه کند و نقشـــه اماکن مناسب‌سازی‌شده برای کودکان، معلولان و سالمندان را در سطح محله، منطقه و شهر در پرتال اطلاع‌رســـانی شهرداری منتشر و در دسترس شـــهروندان قرار دهد. حالا اما در دومین ســـال فعالیت شـــورای ششـــم رد و اثری از این تبصره در لایحه بودجه ارائه‌شده توســـط زاکانی به شورای شهر دیده نمی‌شـــود. واقعا جای تأسف است که در شهرداری اجازه حذف این تبصره را از لایحه بودجه ســـال ۱۴۰۲ داده است، نمی‌دانم به چه دلیلی این کار انجام شده است اما به هر دلیلی که انجام شده، نباید انجام می‌شده تا با حذفش زمینه پایمال‌شـــدن حق به شهر معلولان فراهم شود. از ســـوی دیگر متأسفانه باوجود افزایش و رشـــد ۵۶درصدی بودجه سال ۱۴۰۲ شهرداری تهران ارقام اعتبارات مربوط به معلولین در بودجه شـــهرداری ثابت مانده اســـت. در ســـال ۱۴۰۲ برای ارائه خدمات به معلولین شـــاهد تکرار همان رقم پنج‌میلیارد تومانی ســـال ۱۴۰۱ بدون یک ریال افزایش هســـتیم، علاوه بر ایـــن در ردیف اعتباری تأمین و مناسب‌ســـازی خودروهای حمل‌ونقل معلولین شاهد آن هستیم که اعتبار ۵۱ میلیارد تومانی سال ۱۴۰۱ با ۵۱ درصد کاهش به رقم ۲۵ میلیارد تومان رسیده است.

اعتبار ویژه برای اقدامات رسانه‌ای

معاون محاســـبات و پایش عملکرد شورای پنجم با اشـــاره به پیش‌بینی راهی برای هزینه‌های رســـانه‌ای فراتر از چارچوب جداول بودجه شـــهرداری گفت: در بند ۲ تبصره ۱۰ لایحه بودجه شـــهرداری هزینه تا ســـقف یک درصـــد از اعتبارات هزینـــه‌ای اجرای برنامه و پروژه‌های غیرمســـتمر تملک دارایی‌های ســـرمایه‌ای برای اقدامات رسانه‌ای و اطلاع‌رســـانی دستاوردهای همان طرح‌ها پیش‌بینی شـــده است که در صورت تصویب این تبصره شـــورای ششم به شـــهرداری اجازه می‌دهد رقمی بالغ بر ۲۱۱ میلیارد تومان علاوه بر رقم پیش‌بینی‌شـــده در جداول بودجه را برای اقدامات رسانه‌ای و اطلاع‌رسانی طرح‌ها و پروژه‌ها هزینه کند، البته در جداول بودجه ۱۱۲ میلیارد تومان برای فعالیت‌های اطلاع‌رســـانی و روابط عمومی شـــهرداری تهران پیش‌بینی شده اســـت که با احتساب رقم ناشـــی از محل مجـــوز بند ۲ تبصره ۱۰ لایحه بودجه اعتبارات اقدامات رســـانه‌ای و اطلاع‌رسانی شهرداری تهران برای سال آینده به ۳۲۳ میلیارد تومان خواهد رسید.

روزنامه‌ای که بودجه‌بگیر شد

این کارشـــناس مالیه و اقتصاد شهری با اشـــاره به اینکه مؤسسه همشهری از زمان راه‌اندازی و انتشـــار روزنامه همشـــهری تاکنون به‌جز در مرحله تأسیس از منابع بودجه عمومی شهرداری تهران دریافتی نداشته است، گفت: مؤسسه همشهری برای اولین بار در بودجه سال ۱۴۰۲ شهرداری رسما به جمع واحدهای بودجه‌بگیر از شهرداری پیوسته اســـت و برخلاف دوره تأســـیس که برای راه‌اندازی و تجهیز چاپخانه و... بودجه دریافت می‌کرد یا در دوره پنجم که برای بازخرید کارکنان و آماده‌ســـازی این مؤسسه برای عرضه سهامش در بورس ردیف بودجه پیش‌بینی شده بود، حالا با پیش‌بینی ۵۰ میلیارد تومان اعتبار برای پرداخت حقوق و مزایای کارکنان این مؤسســـه رســـما به جمع مؤسسات و سازمان‌های کمک‌بگیر از شهرداری پیوسته است، البته وابستگی بودجه‌ای همشهری به شهرداری به این رقم ختم نمی‌شود و در بودجه شهرداری برای سال آینده رقم ۱۰ میلیارد تومان برای خرید روزنامه همشهری توسط شهرداری نیز پیش‌بینی شده است. همچنین رقم ۲۰ میلیارد تومان برای کمک به بازخرید و بازنشستگی کارکنان این مؤسسه در بودجه پیش‌بینی شـــده است. البته همشـــهری سال آینده هزینه‌های توســـعه‌اش را از بودجه شـــهرداری تأمین می‌کند و برای توســـعه و اورهال چاپخانه این روزنامه رقم ۴۰ میلیارد تومانی پیشـــنهاد شـــده اســـت و ۳۰ میلیارد تومان نیز برای راه‌اندازی تلویزیون اینترنتی شهری پیشنهاد شده است. برای سال ۱۴۰۲ اداره همشهری برای شهروندان تهرانی ۱۵۰ میلیـــارد تومان خرج دارد، خرجی که از محل پرداخت عوارض و بهای خدمات توســـط ســـاکنان تهران تأمین می‌شود و اینکه هرروز انتشـــار روزنامه همشهری خرجی معادل ۴۱۰ میلیون تومان روی دست شهروندان تهرانی بگذارد در ادوار گذشته مدیریت شهری ســـابقه نداشته است و برای اولین بار شاهد آن هســـتیم که برای تأمین هزینه‌های اداره روزنامه همشهری به خزانه شهرداری متوسل شده‌اند.

بودجه قرارها و قرارگاه‌ها

معاون محاســـبات و پایش عملکرد شـــورای پنجم با اشـــاره به اینکـــه اولویت‌های مطرح‌شده از سوی شهردار تهران در بودجه ملموس است، گفت: در لایحه بودجه شاهد پیش‌بینی اعتبار ۲۵۰ میلیارد تومانی برای قرار خدمت یعنی برنامه دیدار و بازدید شهردار تهران از مناطق هســـتیم تا دستورات و وعده‌های شـــهردار تهران از محل معینی تأمین اعتبار شـــود؛ امری که ریشه پیدایش آن به بودجه ۱۴۰۱ بازمی‌گردد و پیش از دوره ششم حتی در دوران شـــهرداری احمدی‌نژاد که پایه‌گذار ملاقات‌های مردمی در مناطق بود و بعدتر در دوره قالیباف و نیز در دوره پنجم ما شاهد وجود ردیف اعتباری برای بازدیدهای شهردار تهران از مناطق و تأمین اعتبار دستورات و وعده‌های شهردار تهران از محل ردیف اعتباری این‌چنین نبوده‌ایم. در حوزه قرارگاه‌هایی که از ســـوی شهرداری برای مدیریت و هماهنگی امور راه‌اندازی شـــده نیز برای اجرای برنامه‌های قرارگاه تعلیم و تربیت شاهد پیش‌بینی ۳۰۰ میلیارد تومان اعتبار برای ســـال ۱۴۰۲ هســـتیم. علاوه بر این بر اساس بند ۳ تبصره ۱۵ بـــا پیش‌بینی اجازه اختصاص دوهزار میلیارد تومان بابت عوارض به‌عنوان آورده شـــهرداری در راستای تســـهیل در تولید مسکن با اولویت تأمین مسکن برای اقشار کم‌درآمد شاهد گام برداشتن شهرداری در مسیر تعهدات قرارگاه مسکن هستیم.

توپ بودجه در زمین شورا

شـــیخ‌رودی با تأکید بر لزوم صیانت اعضای شورا از حق نظارت مالی شورا و محترم دانستن انتظارات و اولویت‌های مردم در بودجه شهرداری گفت: به‌هرحال شورای فعال و کنشـــگر می‌تواند انتظارات و هزینه‌های باب میل مدیران شهرداری را در چارچوب حق و مطالبه مردم بر اســـاس قانون اصلاح کند. شورای شـــهر می‌تواند از فرصت بررسی و تصویب بودجه برای اصلاح و تغییر به نفع مردم استفاده کند، آنچه در لایحه آمده است، انتظارات شـــهرداری است و آنچه به تصویب شورای شهر برسد، لازم‌الاجرا است. اکنون توپ بودجه در زمین شوراســـت، اینکه شورایی نتواند از این حق قانونی درست استفاده کند، نشانه انفعال و بی‌اثری شوراست و در نتیجه تنزل شورای شهر به شورای شهرداری رخ می‌دهد؛ چراکه شـــورا آنچه را مدنظر شـــهرداری اســـت، تصویـــب می‌کند نه آنچه منفعت و مصالح مردم شهر به آن وابسته است. به واقع بررسی و تصویب بودجه محل آزمون آن دســـته اعضای شورای شهر است که با انتقادات و تذکراتشان تلاش می‌کنند تا نزد مردم خود را نسبت به شورای اپوزیسیون نشان دهند و بگویند ما مخالفیم اما چه کنیم اختیارات اجرا دست شورا نیست! اینجا محل نمایش اختیارات اعضای شوراست و اگر اعضای شورا واقعا مخالف باشند، باید مخالفتشان را مردم اینجا ببینند نه وقتی که با خلاف آب شناکردن دنبال نام و اعتباری نزد افکار عمومی هستند.

پایتخت محروم از بودجه ملی

شـــهردار تهران از سهم شهرداری‌ها از بودجه ملی راضی است و معتقد است که نیازهای شـــهرداری‌ها زیاد اســـت و دولت در هیچ ســـالی نتوانسته پاسخ‌گوی همه نیازهای شـــهرداری‌ها در بودجه کشـــور باشـــد. علیرضا زاکانی درباره سهم شهرداری‌ها از بودجه سال ۱۴۰۲ کشور می‌گوید: «سهم شهرداری‌ها امسال نسبت به سال گذشته بهتر شده است، اعتبارات حوزه حمل‌ونقل عمومی، اوراق مشارکت و... رشد داشـــته اما این میزان اعتبارات پاسخ‌گوی نیاز شهرداری‌ها نیست و هیچ ســـالی دولت نمی‌تواند نیازهای شهرداری‌ها را به‌طورکامل تأمین کند؛ بنابراین در شهرداری مسیر مولدسازی و مشارکت را درپی می‌گیریم.

سهم اعتبارات شهرداری‌ها از بودجه سال آینده معادل پنج‌صدم درصد بودجه کل کشور اســـت، در بودجه ســـال ۱۴۰۲ برای احداث و تکمیل خطوط اولویت‌دار متـــروی تهران اعتباری بالغ بـــر ۹۴ میلیارد تومان پیش‌بینی کـــرده همین رقم در ســـال ۱۴۰۱ بالغ بر ۵۴ میلیارد تومان بوده که رشـــد ۷۱درصدی برای ســـال ۱۴۰۲ داشته اســـت. دولت برای قطار شهری اصفهان مبلغ ۵۵ میلیارد تومان، اهواز ۲۰ میلیـــارد تومان، تبریز ۵۵ میلیارد تومان، شـــیراز ۵۵ میلیارد تومان، قم ۶۵ میلیارد تومان، کرج ۷۲ میلیارد تومان، کرمانشاه ۹۱ میلیارد تومان، رشت سه‌میلیارد تومان و مشـــهد ۱۰۰ میلیارد تومان در بودجه ســـال ۱۴۰۲ پیش‌بینی کرده است که در این میان بیشترین رقم با ۱۰۰ میلیارد تومان و افزایش ۱۴۶ درصدی نسبت به سال قبل از آن مشـــهد و کمترین رقم با اعتبـــار ۳ میلیارد و ۲۰۰ میلیون تومان و کاهش ۸۳ درصدی نسبت به سال قبل از آن رشت است.

در بودجه ســـال ۱۴۰۲ کل کشور شاهد پیش‌بینی رقم ۴۲ میلیارد و ۸۰۰ میلیون تومـــان برای تأمین و تهیه تجهیزات و واگن قطار شـــهری هســـتیم که نســـبت به ســـال قبل ۸۷ میلیون تومان افزایش داشته است، برای یارانه بلیت قطارشهری و اتوبوس اعتباری بالغ بر ۵۰۰ میلیارد تومان پیش‌بینی شده است، در بند دال تبصره ۵ بودجه سال ۱۴۰۲ رقم ۱۰ هزار میلیارد تومان اوراق مالی اسلامی با تضمین و با بازپرداخت اصل و سود آن توسط شهرداری‌ها منتشر می‌شود و دولت در تضمین و بازپرداخت اصل و سود اوراقی که برای اجرای طرح‌های قطار شهری و حمل‌ونقل شهری منتشر شده باشند، به نسبت ۵۰ درصد مشارکت می‌کند.

در لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ به‌جز این ۱۰ هزار میلیارد تومان دولت اجازه انتشار ۱۲ هزار میلیارد تومان اوراق مشـــارکت را به شـــهرداری‌ها و سازمان‌های وابسته داده است تا با تأیید وزارت کشور و تضمین شهرداری برای بازپرداخت اصل و سود اوراق را برای توسعه حمل‌ونقل عمومی و زیرساخت‌های شهری، مدیریت پسماند و نیروگاه‌های زباله‌ســـوز، بازسازی بافت‌های فرســـوده و ساماندهی حاشیه‌نشینی و ســـکونتگاه‌های غیررســـمی منتشـــر کند. در بودجه سال ۱۴۰۲ شـــاهد افزایش ۱۵درصدی اعتبارات کمک به توسعه و نوسازی ناوگان حمل‌ونقل عمومی هستیم، دولت در بودجه ســـال ۱۴۰۲ رقم ۵۱۴ میلیارد و ۶۰۰ میلیون تومانی را برای کمک به توســـعه و نوســـازی ناوگان حمل‌ونقل عمومی پیش‌بینی کرده اســـت. محسن هاشمی، رئیس شورای پنجم شهر تهران درخصوص سهم بودجه ۱۴۰۲ شهرداری تهران معتقد است در بودجه حمل‌ونقل عمومی ظلم وافر دیده می‌شود.

به گفته او به نظر می‌رســـد شهرداران و رؤسا و اعضای شوراهای کلانشهرها و علی‌الخصوص شهردار تهران که به نمایندگی از هزار و اندی شهر در هیئت دولت شـــرکت می‌کند، نتوانسته است ســـهم اندک شـــهرداری‌ها مخصوصا حمل‌ونقل عمومی را در بودجه ســـال ۱۴۰۲ افزایش بدهد. بر اســـاس تورم چند ســـال اخیر که بیش از ۴۰٪ اســـت، می‌توان گفت ســـهم حمل‌ونقل عمومی در بودجه کشور نه‌تنها افزایش نیافته بلکه هرسال از آن کاسته می‌شود و به‌صورتی ارزشی نزدیک بـــه صفر پیـــدا می‌کند؛ چراکه افزایش بودجه همیشـــه کمتر از میـــزان تورم بوده است. سهم شهرداری‌ها در بودجه ۱۴۰۲ به حدود پنج‌صدم درصد می‌رسد. سهم ســـاخت متروی تهران در بودجه نزدیک به ۱۰۰ میلیارد تومان است که حتی برای ایجاد ۵۰ درصد یک ایســـتگاه مترو هم کافی نیست، سهم تأمین تجهیزات متحرک که اولویت جدی تهران اســـت، کمتر از ۱۰۰ میلیارد تومان اســـت که امکان تأمین حداکثر نیمی از یک قطار هفت‌واگنه را خواهد داد.

هاشمی می‌گوید: در بودجه سال آینده پیش‌پرداخت قراردادهای ساخت واگن و حتی واگن ملی دیده نشـــده است. البته همچنان شـــهرداری‌ها به انتشار اوراق مشـــارکت وابسته‌اند که سال‌به‌سال بدهی بانکی شـــهرداری‌ها را که این روزها از بدهکارترین‌هـــا هســـتند، افزایش می‌دهـــد. نتیجه چنین می‌شـــود که حمل‌ونقل عمومـــی به‌هیچ‌وجـــه در اولویت دســـت‌اندرکاران و برنامه‌ریزان دولت نیســـت. بنابراین نباید امیدی داشت که قول‌های شورای شهر ششم و شهرداری تهران برای تأمین تجهیزات متحرک حمل‌ونقل عمومی تحقـــق یابد. فعلا تنها راه باقی‌مانده فعال‌کردن پیشنهاد نمایندگان برای طرح در کمیسیون‌ها و کمیسیون تلفیق است که امیدوارم اعضای شـــوراهای شـــهر و شهرداران نســـبت به موضوع فعال‌شده و موی بیشـــتری از خرس بودجه برای حمل‌ونقل عمومی کلانشـــهرها به دســـت بیاورند.

پرویز سروری، رئیس شورای عالی استان‌ها به اصلاح بودجه به نفع شهرداری‌ها امیدوار است او می‌گوید: بودجه کشور قرار بود قبل از ارسال به مجلس به شورای عالی اســـتان‌ها هم داده تا نقطه‌نظرات این شورا هم در منعکس شود اما به دلیل اجلاس شـــورای عالی اســـتان‌ها ممکن بود تأخیری در ارســـال بودجه به مجلس ایجاد شـــود، درحال‌حاضر کارگروهی ویژه تشکیل می‌شـــود تا بتوانیم مواردی که مدنظر است در برنامه هفتم و بودجه پیشنهاد دهیم.

ناصـــر امانی، عضو کمیســـیون برنامه‌وبودجه شـــورای شـــهر تهـــران می‌گوید: متأسفانه سهم شهرداری‌ها به‌ویژه کلان‌شـــهر تهران که مشکلات اصلی آن ناشی از پایتخت‌بودن تهران اســـت و حتما باید از محل بودجه ملی در بودجه سال آینده دیده نشده است، از نمایندگان تهران در مجلس استدعا می‌کنیم در بررسی بودجه به این نکته توجه کنند. بار سنگینی بر روی دوش مدیریت شهری قرار گرفته که تنها از طریق اعتبارات ملی به شهرداری و مدیریت شهری این مشکلات قابل‌حل است.

او ادامه می‌دهد: حمل‌ونقل و آلودگی هوا دو دغدغه اصلی ما در تهران است کـــه اخیرا در نامه‌ای به ریاســـت مجلس و دولت و قوه قضائیـــه اعلام کردیم در حـــوزه آلودگی هوا و حمل‌ونقل عمومی چاره‌ای جـــز عزم ملی وجود ندارد و اگر بخواهند خدای‌ناکرده بودجه امســـال هم مثل بودجه‌های دوره‌های گذشته اندک برای مدیریت شـــهری دیده شـــود، وضع همین اســـت. ما هیچ تغییری در این دو مشکل اساسی ملی به‌ویژه در تهران نخواهیم داشت.

علیرضا نادعلی، ســـخنگوی شـــورای شـــهر تهران هـــم دربـــاره بی‌مهری به شـــهرداری‌ها در بودجه ملـــی می‌گوید: این موضوع قابل‌قبول نیســـت، هرچند ما محدودیت‌های منابع و شـــرایط اقتصادی دولـــت را درک می‌کنیم. تصور آنها این اســـت که شهرداری تهران از منابع پایدار و قابل‌شارژ دائم استفاده می‌کند اما شهر تهران مشـــکلات خاص خود را دارد، ازجمله کمبود ناوگان حمل‌ونقل عمومی که به‌شدت متوقف کمک دولت است؛ به‌ویژه در وضعیت اورژانسی کنونی و وضعیت آلودگی هوای پایتخت که اصلی‌ترین راه کاهش آن توسعه مترو و اتوبوس است.

محســـن پیرهادی، نماینده تهران و رئیس فراکسیون شوراها و مدیریت شهری مجلس هم در گفت‌وگویی به ســـهم اندک توسعه حمل‌ونقل عمومی در بودجه ۱۴۰۲ اشـــاره می‌کنـــد و می‌گوید: در ردیـــف بودجه «اجرای طـــرح ناحیه کاهش آلودگی هوا برای کاهش آلودگی هوا و توســـعه حمل‌ونقل عمومی شهر تهران و دیگر شـــهرهای دارای آلودگی» میزان اعتبار ۸۱ میلیارد تومان در نظر گرفته است. این اعتبار برابر اســـت با ۵۰ متر متروی شـــهری یا خرید هشـــت دســـتگاه اتوبوس شـــهری، خب قضاوت درباره چرایی‌عدم نوســـازی و بهســـازی ناوگان حمل‌ونقل عمومی کاری خیلی ســـختی نیست، این هزینه برای ســـاخت ۵۰ متر مترو شهری جوابگوی نیاز کدام شـــهر است؟ یا با خرید هشت دستگاه اتوبوس شهری می‌توان سیستم حمل‌ونقل داخلی کدام شهر را نوسازی کرد؟

در موردی دیگـــری برای جایگزینی خودروهای فرســـوده نـــاوگان حمل‌ونقل عمومی در بخش انجام تعهدات و تکالیـــف قانون هوای پاک ۸۴۰ میلیارد تومان معادل خرید ۸۴ اتوبوس شـــهری به این جایگزینی اختصاص داده شده است، در ردیف اعتبار حقوق و عوارض گمرکی واردات واگن و تجهیزات شـــرکت‌های قطار شـــهری مبلغ ۲۷ میلیارد تومان لحاظ شـــده اســـت، درحالی‌که قیمت خرید یک واگن مترو حداقل ۱۷ میلیارد تومان اســـت، این اعتبار درحالی‌که فقط مترو تهران به حداقـــل دو هزار واگن نیاز دارد، معنایی جز بی‌توجهـــی به قانون هوای پاک و ضرورت مقابله با آلودگی هوای تهران ندارد.

ســـیداحمد علوی، عضو دیگر شـــورای شـــهر تهران درخصوص بررسی لایحه بودجه ســـالانه کشـــور در پارلمان ملی، می‌گوید: ما در کل ســـال‌هایی که بودجه مجلس نوشـــته شـــده کل اعتبارات مقابله با آلودگی هوا کمتر از نیم‌درصد است. امســـال (۱۴۰۱) مـــا با یکی از بحرانی‌ترین شـــرایط آلودگی هوا روبـــه‌رو بودیم که تعطیلـــی مدارس و ادارات را به دنبال داشـــت؛ بنابراین انتظـــار این بود که توجه جدی‌تـــری به این موضوع صورت گیرد و یک‌بار برای همیشـــه این موضوع تعیین تکلیف می‌شـــد. متأســـفانه در بودجه ۱۴۰۲، ۴۲ صدم درصدی که ســـال ۹۸ برای مقابله با آلودگی هوا در نظر گرفته شده بود، به ۲۸ صدم درصد کاهش پیدا کرده اســـت. نه‌تنها بودجه برای مقابله با آلودگی هوا افزایش پیدا نکرده بلکه کاهش هم یافته اســـت؛ باوجود اینکه عوارض شـــماره‌گذاری خودروهای وارداتی را ۴۰۰ درصد افزایش داده است. ۴۰ درصد از همین بودجه نیم‌درصدی مقابله با آلودگی هوا را نیز طبق معمول در بودجه‌های متفرقه برده‌اند.

او ادامه می‌دهد: اشـــکال بودجه‌های متفرقه این اســـت که قابل پایش و رصد نیســـتند و ما اگر به‌عنوان نماینـــده مردم بخواهیم آن ۴۰ درصـــد را نظارت کنیم، قـــادر نخواهیم بود. در بودجه ۱۴۰۲، پنج‌هزار برای هزارو۲۰۰ شـــهر در نظر گرفته شـــده که سه‌هزار آن مســـتقیم بوده و قابل رصد و مدیریت اســـت. حال باید دید که این ســـه‌هزار بین هزارو ۲۰۰ شـــهر چگونه قابل‌تقسیم اســـت؟ بودجه در نظر گرفته‌شـــده برای کاهش آلودگی هوای تهران، ۸۱ میلیارد تومان اســـت. ما با این بودجه می‌توانیم ۵۰ متر مترو بسازیم یا هشت دستگاه اتوبوس تهیه کنیم! کسری اتوبوس ما برای شـــهر تهران پنج‌هزار دستگاه اســـت و دولت با این لایحه بودجه فقط هزینه تهیه هشت دستگاه اتوبوس را متقبل شده است. در قانون هوای پاک و جایگزینی خودروهای فرسوده پیشنهاد دولت ۸۴۰ میلیارد تومان است که ما با این مبلغ قادر به خرید ۸۴ عدد اتوبوس خواهیم بود. در ردیف اعتبار حقوق و عوارض گمرکی که برای واگن و تجهیزات قطارهای شـــهری اســـتفاده می‌کنیم، برای شهر تهران ۲۷ میلیارد تومان در نظر گرفته شـــده درحالی‌که قیمت هر واگن ۱۷ میلیارد تومان است. مجلس اگر پیشنهاد دولت در لایحه بودجه ۱۴۰۲ را مصوب کند، هیچ اتفاقی در شـــهر تهران و در موضوع اول آن یعنـــی مقابله با آلودگی هوا نخواهد بود. براســـاس تجربه سال‌های گذشته به نظر نمی‌آید در مجلس سهم بیشتری به شهرداری تهران از بودجه ملی برســـد و تهران همچنان از حمایت‌های دولتی در این حوزه محروم خواهد ماند.